

Obavljanje poljoprivredne i s njom povezanih dopunskih djelatnosti na OPG-u

Darko Marečić, dipl. iur

Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo najčešći je oblik organiziranja poljoprivredne proizvodnje u Hrvatskoj. Osim obavljanje gospodarske djelatnosti poljoprivrede, uz ispunjavanje propisanih uvjeta, na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu mogu se obavljati i dopunske djelatnosti povezane s poljoprivrednom djelatnošću te prodavati proizvodi koji se proizvode na tom gospodarstvu. U nastavku donosimo pregled uvjeta za obavljanje djelatnosti poljoprivrede i s njom povezanih dopunskih djelatnosti u organizacijskom obliku obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva, njegovim obilježjima i načinu poslovanja, kao i osobama na gospodarstvu, njihovim pravima, odgovornostima i obvezama.

1. Uvod

Poljoprivreda je strateška djelatnost koja ima važnu ulogu u ukupnom nacionalnom gospodarstvu i razvitku Republike Hrvatske (dalje: RH), jer svojom gospodarskom, ekološkom i socijalnom ulogom pridonosi održivom razvoju naše zemlje, te je stoga obavljanje poljoprivredne djelatnosti od posebnog značaja za našu državu. Djelatnost poljoprivrede uređena je Zakonom o poljoprivredi (dalje: ZP),¹ a obuhvaća bilnogojstvo, stočarstvo i s njom povezane uslužne djelatnosti u skladu sa skupinama iz Nacionalne klasifikacije djelatnosti 2025.–NKD 2025.²: 01.1. (uzgoj jednogodišnjih usjeva), 01.2. (uzgoj višegodišnjih usjeva), 01.3. (uzgoj sadnog materijala i ukrasnog bilja), 01.4 (uzgoj životinja), 01.5. (mješovita proizvodnja), i 0.1.6. (pomoćne djelatnosti u poljoprivredi i djelatnosti koje se obavljaju nakon žetve usjeva).

Osnovni nositelj poljoprivredne djelatnosti je poljoprivrednik, pod kojim se podrazumijeva fizička ili pravna osoba koja samostalno ili u skupini obavlja poljoprivrednu djelatnost na području RH na poljoprivrednom gospodarstvu. Poljoprivredno gospodarstvo čine sve proizvodne jedinice na kojima se obavlja poljoprivredna djelatnost i kojima upravlja poljoprivrednik.

Poljoprivrednici djelatnost poljoprivredne mogu obavljati kroz neki od slijedećih organizacijskih oblika poljoprivrednih gospodarstava: samoopskrbno poljoprivredno gospodarstvo (dalje: SOPG); obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo (dalje: OPG); poljoprivredno gospodarstvo organizirano u pravnom obliku obrta, trgovačkog društva ili zadruge, registrirano za obavljanja poljoprivredne djelatnosti; i poljoprivredno gospodarstvo na kojem djelatnost poljoprivrede obavljaju udruge, ustanove i druge neprofitne pravne osobe (npr. neprofitne zadruge, vjerske zajednice, zaklade).

Budući je približno 80% poljoprivrednog zemljišta, stočnog fonda i ostalih poljoprivrednih resursa u vlasništvu manjih OPG-ova u okviru kojih punoljetni članovi tih gospodarstava, poljoprivrednu djelatnost obavljaju kao glavno ili dopunsko zanimanje, OPG je najčešći i strateški organizacijski oblik poljoprivrednog gospodarstva te samim time i gospodarski čimbenik ne samo u djelatnosti poljoprivrede nego i u gospodarstvu RH u cjelini. Naime, prednost OPG-a je u jednostavnom načinu sudjelovanja na tržištu (mogu lakše prodavati svoje proizvode, a kao registrirano gospodarstvo mogu se prijavljivati na natječaje te dobivati izravne potpore u poljoprivredi).³ Prema navodu Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ribarstva (dalje: Ministarstvo) u 2024. godini u RH je registrirano 154.721 OPG-ova.⁴

1 Nar. nov., br. 118/18., 42/20., 127/20-Odl.Ust.s, 52/21., 152/22. i 152/24.

2 Odluka o Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2025. – NKD 2025. (Nar. nov. br. 47/24.)

3 Portal Savjeti. hr (<https://www.savjeti.hr/biznis/kako-otvoriti-obiteljsko-poljoprivredno-gospodarstvo-opg/462>)

4 Izvor: mrežna stranica Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ribarstva (<https://poljoprivreda.gov.hr/vijesti/vlada-usvojila-program-za-obnovu-naruse>)

Osim obavljanja osnovne (primarne) poljoprivredne djelatnosti koje obuhvaćaju bilinogojstvo, stočarstvo i s njima povezane uslužne djelatnosti, OPG-u je omogućeno da u svrhu boljeg korištenja proizvodnih kapaciteta te znanja, vještina i rada članova svog gospodarstva, na svom gospodarstvu obavljaju jednu ili više dopunskih (proizvodnih i/ili uslužnih) djelatnosti uz uvjet da za njihovo obavljanje ispunjavaju propisane uvjete.

OPG se osniva uz uvjete propisane Zakonom o obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu (Nar. nov., br. 29/19., 32/19. i 18/23., dalje: Zakon), a u Upisnik obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava (dalje: Upisnik) upisuje u skladu s odredbama Pravilnika o Upisniku obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava (Nar. nov., br. 80/23.; dalje: Pravilnik). Uz uvjete propisane PZ-om, SOPG i drugi organizacijski poljoprivrednih gospodarstava upisuju se u Upisnik poljoprivrednika sukladno Pravilniku.⁵

Provedbeno tijelo u provedbi Zakona i Pravilnika je Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (dalje: Agencija)⁶ koja vodi upisnike, registre i zaštićene mrežne aplikacije iz područja poljoprivrede i ribarstva (npr. Upisnik poljoprivrednika, Upisnika OPG-ova, Vinogradarski registar, AGRONET aplikacija). Agencija djeluje putem središnjeg ureda u Zagrebu, a svi upravni i administrativni poslovi obavljaju se u 12 podružnice i 4 ispostave.⁷

2. Općenito o obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu

2.1. Zakonsko određenje OPG-a

Pojam OPG-a dan je u čl. 5. st.1. podst.a) Zakona.

ističemo...

OPG je organizacijski oblik gospodarskog subjekta poljoprivrednika fizičke osobe, koji radi stvaranja dohotka, samostalno i trajno obavlja djelatnost poljoprivrede i s njom povezane dopunskih djelatnosti, a temelji se na korištenju vlastitih i/ili unajmljenih proizvodnih resursa te na radu, znanju i vještinama članova obitelji.

Drugim riječima, OPG je poljoprivredno gospodarstvo na kojem punoljetni članovi obiteljskog kućanstva trajno obavljaju poljoprivrednu djelatnost i s njom povezane dopunske djelatnosti koristeći vlastite i/ili unajmljene resurse.

2.2. Konstitutivni elementi OPG-a

U svom elementarnom obliku, OPG je sastavljen od domaćinstva (kućanstva), koje svojom radnom snagom obrađuje svoj posjed, te se u tom odnosu (domaćinstvo-posjed) realizira gospodarstvo, a proizvodnja koja iz tog odnosa proizlazi, vraća se u domaćinstvo

nog-potencijala-u-sektoru-proizvodnje-mesa-vrijedan-96-milijuna-eura/7667)

⁵ Nar. nov., br. 62/19., 91/20. i 80/23.

⁶ Agencija je osnovana na temelju Zakona o osnivanju Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (Nar. nov., br. 30/09.). Agencija je prema tom Zakonu osnovana kao javno tijelo nadležno za operativnu provedbu mjera: izravne potpore, ruralnog razvoja, ribarstva i zajedničke organizacije tržišta, održavanje i korištenje integriranog administrativnog kontrolnog sustava (IAKS-a) preko kojeg se zaprimaju, obrađuju i kontroliraju izravna plaćanja poljoprivrednicima.

⁷ Popis podružnica područnih (regionalnih) ureda Agencije u svakoj od županija i Gradu Zagrebu dostupan na mrežnoj stranici Agencije (<http://www.aprrrr.hr/kontakt-441.aspx>).

za podmirenje njezinih prehrambenih potreba.⁸ Iz toga proizlaze tri konstitutivna elementa OPG-a: a) domaćinstvo (kojeg čine članovi kućanstva koji zajedno stvaraju i troše prihoda na podmirenje životnih potreba); b) posjed (kojeg čini imovina, odnosno vlasništvo ili posjedovanje resursa potrebnih za obavljanje poljoprivredne djelatnosti); i c) gospodarstvo (koje se ovdje promatra u užem smislu te predstavlja proizvodnu jedinicu koja se sastoji od posjeda na kojem se poljoprivredna djelatnost obavlja i radnu snagu koja radi u proizvodnoj djelatnosti).⁹

2.3. Trajno obavljanja djelatnosti OPG-a

Trajno obavljanje gospodarske djelatnosti poljoprivrede (bilinogojstva i stočarstva te s njima povezane uslužne djelatnosti), uključujući pomoćne djelatnosti u poljoprivrede koje se obavljaju se korištenjem, obradom i održavanjem zemljišta, uzgojem, žetvom ili berbom bilja, držanjem i/ili uzgojem te korištenjem stoke (tzv. primarne ili osnovne djelatnosti OPG-a), kao i trajno obavljanje dopunske djelatnosti na OPG-u, podrazumijeva samostalno obavljanje tih djelatnosti unutar jedne kalendarske godine, neovisno o budućem trajanju. Stoga, neovisno o sezonskom karakteru poljoprivrede, organizacijski oblik i/ili status OPG-a ne može se osnivati samo zbog sezonskog obavljanja pojedinih poljoprivrednih djelatnosti.

3. Uvjeti obavljanja djelatnosti na OPG-u

Da bi fizička osoba djelatnost poljoprivrede mogla obavljati u organizacijskom obliku OPG-a mora ispunjavati opće i posebne uvjete propisane Zakonom.

3.1. Opći uvjet za obavljanje djelatnosti na OPG-a

Opći uvjet pod kojim fizička osoba na području RH može obavljati gospodarsku djelatnost poljoprivrede i s njom povezane dopunske djelatnosti u organizacijskom obliku OPG-a (osnovati OPG) propisan je čl. 9. Zakona i vezan je uz prebivalište odnosno boravište fizičke osobe, a za fizičke osobe strane državljanke, i pravom korištenja proizvodnih resursa na području RH. Pod uvjetom propisanom tom odredbom, OPG mogu osnovati državljani RH te državljani druge države članice Europske unije (dalje: EU) ili potpisnice Sporazuma o europskom gospodarskom prostoru (dalje: EGP)¹⁰ i/ili Švicarske Konfederacije. Državljanima trećih država (npr. državljani Republike Srbije, Crne gore, Bosno i Hercegovine, Turske, Albanije) ne mogu na području RH obavljati djelatnost poljoprivrede u organizacijskom obliku OPG-a.

ističemo...

Fizička osoba može, radi ostvarivanja dohotka ili dobiti proizvodnjom i prodajom proizvoda ili pružanjem usluga na tržištu obavljati samostalno gospodarske djelatnosti poljoprivrede u organizacijskom obliku OPG-a, ako ima prebivalište na teritoriju RH.

⁸ Defilippis, J (2002) Ekonomska poljoprivreda, Školska knjiga, Zagreb i Obiteljska gospodarstva Hrvatske, AGM, Zagreb.

⁹ Defilippis, J (2005) Poljoprivreda i razvoj, Školska knjiga, Zagreb, 1999.

¹⁰ Države članice Europskog gospodarskog prostora obuhvaćaju sve države članice EU-a, te Kraljevine Norveške, Kneževine Lihtenštajn i Republike Island.

Prebivalište je mjesto i adresa u RH na kojoj se osoba trajno nastanila radi ostvarivanja svojih prava i obveza vezanih za životne interese kao što su obiteljski, profesionalni, ekonomski, socijalni, kulturni i drugi interesi.

ističemo...

Fizička osoba koja ima prebivalište na teritoriju druge države članice EU-a ili EGP-a ili Švicarske Konfederacije, može na području RH obavljati gospodarsku djelatnost poljoprivrede u organizacijskom obliku OPG-a ako ima zakonito odobren boravak u RH u skladu s propisima kojima se uređuje prebivalište i boravište¹¹ i ako ima pravo korištenja proizvodnih resursa na području RH.

Boravište je mjesto i adresa u RH gdje osoba privremeno boravi, ali se na toj adresi nije trajno nastanila u smislu da na toj adresi ima prebivalište.

U oba slučaja, fizička osoba u Upisnik se upisuje kao nositelj OPG-a.

3.2. Posebni uvjeti za obavljanja djelatnosti OPG-u

Da bi fizička osoba mogla osnovati OPG i obavljati djelatnost na istom, uz ispunjavanje općeg uvjeta, mora ispunjavati i slijedeće posebne uvjete:

- mora raspolagati proizvodnim resursima potrebnim za obavljanje odgovarajuće gospodarske djelatnosti poljoprivrede, a ako namjerava obavljati i dopunske djelatnosti, tada mora raspolagati i proizvodnim resursima potrebnim za obavljanje upisane dopunske djelatnosti, uključujući i potrebne stručna znanja i vještine ako je taj uvjet propisan za obavljanje pojedine dopunske djelatnosti, ako je taj uvjet propisan za obavljanje te djelatnosti (čl. 11. Zakona);
- u obavljanju djelatnosti poljoprivrede i dopunskih djelatnosti smije koristiti samo one proizvodne resurse koji su upisani u Upisnik (čl. 12. Zakona)

3.2.1. Raspolaganje proizvodnim resursima

OPG mora raspolagati onim proizvodnim resursima koji su neophodni za obavljanje odgovarajućeg oblika poljoprivredne djelatnosti (bilinogojstva, stočarstva, pomoćnih i uslužnih djelatnosti u poljoprivredi) i dopunske djelatnosti koja je upisana u Upisnik.

Pod proizvodnim resursima osobito se smatraju: poljoprivredno zemljište, nasadi, stoka (životinje iz porodice kopitara i porodice papkara, kunići, ostali sisavci koje je dozvoljeno držati i uzgajati, perad, ukrasne strane i divlje ptice koje je dozvoljeno držati i pčele), zgrade za stoku, pomoćne zgrade, skladišta, objekti za proizvodnju u zaštićenom prostoru, objekti s opremom za čuvanje, skladištenje, preradu i pakiranje, objekti za boravak i usluge, izdvojeni pogoni, po-

ljoprivredna mehanizacija, priključni, radni i drugi strojevi, uređaji, alati i oprema, transportna sredstva, rad, stručna znanja i vještine te stambene prostorije u kojima se obavlja pojedina gospodarska djelatnost. U Prilogu 3. Pravilnika naveden je detaljan popis proizvodnih resursa koji se odnose na poljoprivrednu mehanizaciju i opremu

Proizvodni resursi za obavljanje gospodarske djelatnosti poljoprivrede i s njom povezane dopunske djelatnosti mogu biti u vlasništvu, posjedu, zakupu, koncesiji, najmu, odnosno korištenju nositelja OPG-a i/ili članova OPG-a. Ako je za obavljanje pojedine dopunske djelatnosti propisano korištenje stručnih znanja i vještina, tada osoba na OPG-u koje tu djelatnost obavljaju moraju taj uvjet ispuniti.

3.2.2. Dokazi o raspolaganju proizvodnim resursima

Podnositelj zahtjeva za upis OPG-a u Upisnik, uz zahtjev mora priložiti odgovarajuće dokaze o resursima kojima raspolaže i koji su potrebni za obavljanje poljoprivredne i dopunske djelatnosti (ako se upisuje) na poljoprivrednom gospodarstvu, a koji se odnose na dokazivanje činjenica o:

- **vlasništvu ili posjedu zemljišta:** vlasništvo i/ili posjed poljoprivrednog zemljišta dokazuje se izvatkom iz zemljišnih knjiga, izvatkom iz katastra, ovjerenim ugovorom o zakupu, dugogodišnjem zakupu, koncesiji, prodaji, plodouživanju, služnosti šumskog zemljišta ili darovanju, pravomoćnom sudskom odlukom ili pravomoćnim rješenjem nadležnog tijela (uz dokaze o posjedu poljoprivrednog zemljišta obavezno se prilaže izvadak iz katastra);
- **posjedovanju domaćih životinja** za stočarstvo ukoliko taj podatak nije predmet dnevne razmjene Agencije s nadležnim tijelima: ako se radi o prvom upisu u Upisnik posjednik prilaže Izvod iz Jedinstvenog registra domaćih životinja (JRDŽ) jer prije upisa u Upisnik mora biti upisan u JRDŽ (i pužarnici);
- **nepoljoprivrednom zemljištu koje se koristi za djelatnosti,** lokaciji zgrada za stoku, pomoćnih zgrada, skladišta, objekata za proizvodnju u zaštićenom prostoru, objekata s opremom za čuvanje, skladištenje, preradu i pakiranje, objekata za prodaju, objekata za boravak i usluge: podatak se dokazuje prilaganjem preslike rješenja nadležnog tijela za obavljanje pojedine gospodarske djelatnosti ukoliko taj podatak nije sadržan u upisnicima, registrima ili evidencijama koje vodi Ministarstvo i/ili ustanove u poljoprivredi;
- **poljoprivrednoj mehanizaciji** prema popisu poljoprivredne mehanizacije iz Priloga 3. Pravilnika: prometna dozvola i kupoprodajni ugovori ako je moguće (ako za određenu poljoprivrednu mehanizaciju ne postoji kupoprodajni ugovor, prilaže se Izjava o posjedovanju i korištenju poljoprivredne mehanizacije);
- **posjedovanju stručnih znanja i/ili vještina nositelja OPG-a ili članova OPG-a** ako je taj uvjet propisan za upis pojedine dopunske djelatnosti (npr. preslike diploma, uvjerenja, potvrda o završenim tečajevima i slično);
- **uslugama informacijskog društva:** Izjava o namjeri obavljanja i ispunjavanju uvjeta za obavljanje dopunske djelatnosti usluge informacijskog društva sukladno propisima koji uređuju navedeno područje (rješenje nadležnog tijela za obavljanje djelatnosti usluge informacijskog društva).

3.2.3. Korištenje proizvodnih resursa

OPG smije u obavljanju gospodarske djelatnosti poljoprivrede i s njom povezanih dopunskih djelatnosti koristiti samo one proizvodne

11 Zakon o prebivalištu (Nar. nov., br. 144/12., 158/13. i 114/22.), Zakon o državljanima država članica Europskog gospodarskog prostora i članovima njihovih obitelji (Nar. nov., br. 66/19., 53/20. i 114/22.) i Pravilnik o ulasku i boravku u Republici Hrvatskoj državljana država članica Europskog gospodarskog prostora i članova njihove obitelji (Nar. nov., br. 107/20., 148/20 i 155/20.). Prebivalište i boravište obvezno se prijavljuje mjesno nadležnoj policijskoj upravi ili postaji Ministarstva unutarnjih poslova u roku od 15 dana d dana nastanjenja u mjestu i na adresi prebivališta odnosno boravišta. Boravište se prijavljuje ako traje dulje od tri mjeseca, a može se prijaviti na razdoblje do godine dana. O izvršenoj prijavi (i odjavi) nadležno tijelo prijave/odjave prebivališta/boravišta fizičkoj osobi izdaje potvrdu.

resurse koji su upisani u Upisnik. U tom pravcu, OPG je dužan u Upisnik upisati vlastite ili unajmljene proizvodne resurse kojima raspolažu nositelj OPG-a i/ili članovi OPG-a temeljem vlasništva, posjeda, suglasnosti ili ugovornog odnosa.

Ako je za obavljanje gospodarske djelatnosti poljoprivrede OPG-u potreban proizvodni ili radni prostor, OPG može obavljati samo onu djelatnost za koju nositelj OPG-a i/ili pojedini član OPG-a ima dokaz o pravu njegovog korištenja. OPG može pojedine gospodarske djelatnosti poljoprivrede obavljati u stambenim ili radnim prostorijama kojima raspolaže OPG.

Uz navedeno, prostorije (stambene ili radne), oprema i sredstva potrebna OPG-u za obavljanje gospodarske djelatnosti poljoprivrede i dopunskih djelatnosti moraju udovoljavati minimalnih tehničkim i ostalim uvjetima ako su propisani za obavljanje pojedine djelatnosti (npr. prostorija u kojoj se prerađuje mlijeko u mliječne proizvode mora ispunjavati propisane veterinarsko higijenske uvjete, objekt u kojem u okviru upisane dopunske djelatnosti na OPG-u pružaju ugostiteljske usluge, mora ispunjavati propisane minimalne uvjete za vrstu objekta u kojoj se pružaju ugostiteljske usluge)

4. Dopunske djelatnosti na OPG-u

4.1. Općenito o dopunskim djelatnostima na OPG-u

Prije svega treba istaknuti da se OPG ne može osnovati samo za obavljanje dopunske djelatnosti, nego se OPG može osnovati isključivo zbog obavljanja gospodarske djelatnosti poljoprivrede, a tek nakon toga, u Upisnik se mogu upisati one Zakonom predviđene dopunske djelatnosti koje OPG želi obavljati, ako ispunjava uvjete propisane za obavljanje te djelatnosti.

Pojam dopunskih djelatnosti dan je u čl.5. st.1. podst.d) Zakona.

ističemo...

Dopunske djelatnosti na OPG-u obuhvaćaju proizvodne i uslužne djelatnosti povezane s poljoprivrednom koje omogućuju bolje korištenje proizvodnih kapaciteta te bolje korištenje znanja, vještina i rada članova OPG-a.

Razlog propisivanja mogućnost obavljanja dopunskih djelatnosti na OPG-u je omogućiti dodatno povećanje zaposlenosti članova obitelji OPG-a, a po potrebi i dodatno zaposlenje radnika na OPG-u, što u konačnici rezultira povećanjem cjelokupnog dohotka OPG-a.

4.2. Vrste i odabir dopunskih djelatnosti

ističemo...

OPG na svom poljoprivrednom gospodarstvu može obavljati (i upisati u Upisnik) slijedeće dopunske djelatnosti: 1. proizvodnja poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda; 2. proizvodnja neprehrambenih proizvoda i predmeta opće uporabe; 3. pružanje ugostiteljskih, turističkih i ostalih usluga; 4. pružanje ostalih sadržaja i aktivnosti.

Detaljan pregled dopunskih djelatnosti koji se mogu obavljati na OPG-u s popisom zanimanja tradicijskih djelatnosti prihvatljivih kao dopunske djelatnosti, te dokaze o ispunjavanju uvjeta za obavljanje

dopunskih djelatnosti na OPG-i koji se podnose prilikom upisa u Upisnik, propisani su u Prilogu VI. Pravilnika.

OPG može dobrovoljno odabrati i upisati jednu ili veći broj dopunskih djelatnosti ako je iste ispunjava uvjete propisane Zakonom i posebnim zakonom kojim se uređuje obavljanje pojedine dopunske djelatnosti, uz obvezu njihovog upisa u Upisnik.

ističemo...

OPG može obavljati samo one gospodarske djelatnosti poljoprivrede, odnosno samo one dopunske djelatnosti za koje ispunjava propisane uvjete i koje ima upisane u Upisnik.

Za svaku dopunsku djelatnost OPG mora odrediti i u Upisnik upisati nositelja dopunske djelatnosti.

ističemo...

OPG može radi boljeg iskorištenja resursa za upisane dopunske djelatnosti, u dijelu proizvodnje poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda na OPG-u te pružanja ugostiteljskih usluga na OPG-u, s drugim OPG-ovima sklapati ugovore o zajedničkoj proizvodnji.

4.3. Nositelj dopunskih djelatnosti

Nositelj dopunske djelatnosti može biti nositelj ili član OPG-a koji ispunjava potrebne uvjete za obavljanje te djelatnosti u skladu s propisima kojima se uređuje obavljanje pojedine djelatnosti (npr. za nositelja usluga u turizmu koje se odnose na lov i prezentaciju lova može se odrediti i upisati u Upisnik nositelj OPG-a ili član OPG-a koji ima položen lovački ispit).

Ako je obavljanje pojedine dopunske djelatnosti povezano s obavljanjem tradicijske djelatnosti, tada nositelj te djelatnosti u pogledu zanimanja, mora ispunjavati uvjete propisane odredbama Zakona o obrtu¹² kojim se propisuju uvjeti za obavljanje tradicijskog obrta¹³ (npr. za obavljanje tradicijskog obrata u zanimanju bačvar, drvodjelac, košaraš, remenar, čipkar).

Ukazujemo na na odredbu čl. 14.a. st.2. Zakona, kojom je propisano da, ako je nositelj dopunske djelatnosti član OPG-a, u tom slučaju nositelj OPG-a i član OPG-a, obveznici su plaćanja obveznih doprinosa te poreza na dohodak ili poreza na dobit po osnovi obavljanja zajedničke djelatnosti, pri čemu se nositelj dopunske djelatnosti smatra su poduzetnikom u OPG-u, a nositelj OPG-a nositeljem zajedničke djelatnosti sukladno poreznim propisima.

¹² Nar. nov., br. 143/13., 127/19. i 41/20.-ispr.

¹³ Tradicijski obrti su oni obrti za koje je potrebno posebno poznavanje zanatskih vještina i umijeća u obavljanju djelatnosti, a koji se obavljaju pretežnim udjelom ručnog rada, odnosno koji se tehnikama proizvodnje i rada, namjenom i oblikom oslanjanju na obrasce tradicijske kulture, pa u tom smislu mogu simbolizirati lokalni, regionalni ili nacionalni identitet.

4.4. Uvjeti za obavljanje pojedinih dopunskih djelatnosti¹⁴

4.4.1. Proizvodnja poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda

Za proizvodnju poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda preradom vlastitih poljoprivrednih proizvoda, uz mogućnost kupnje dijela istovrsnog primarnog poljoprivrednog proizvoda¹⁵ koji proizvodi OPG od drugih OPG-ova i/ili drugih poljoprivrednih obrta upisanih u Upisnik poljoprivrednika sukladno ZP-u, **radi prerade grožđa u vino, prerade voća u voćno vino, proizvodnje jakih alkoholnih pića, octa, ostalih alkoholnih pića te proizvodnje piva do 2000 hl, OPG mora biti upisan u registar trošarinskih obveznika** sukladno trošarinskim propisima¹⁶ i/ili u druge registre u skladu s propisima kojima se uređuje ova djelatnost (npr. proizvođači grožđa, vinogradari i proizvođači vina moraju i moraju biti upisani u Vinogradarski registar, koji vodi Agencija, na način i uz uvjete propisane propisima o proizvodnji grožđa i vina).¹⁷

4.4.2. Prerada poljoprivrednih proizvoda i proizvodnja prehrambenih proizvoda

Djelatnost prerade vlastitih poljoprivrednih proizvoda (npr. sunco-kreta, zaklanih domaćih životinja, voća i povrća), **radi prerade u ulja, biljne ili životinjske masti, proizvodnje prehrambenih proizvoda te pakiranje i/ili zamrzavanje i/ili sušenje i/ili konzerviranje prehrambenih proizvoda**, kao i proizvodnja prehrambenih proizvoda od primarnog poljoprivrednog proizvoda iz vlastite proizvodnje (npr. mlijeka, mesa domaćih životinja i jaja) **u dijelu prerade mlijeka, životinjske masti, prerade mesa te proizvodnje proizvoda od jaja**, uz mogućnost kupnje dijela primarnog poljoprivrednog proizvoda (za djelatnost prerade vlastitih poljoprivrednih proizvoda) odnosno kupnje dijela istovrsnog primarnog poljoprivrednog proizvoda koji proizvodi OPG (za djelatnost proizvodnje prehrambenih proizvoda od primarnog poljoprivrednog proizvoda iz vlastite proizvodnje) od drugih OPG-ova i/ili drugih poljoprivrednih obrta upisanih u Upisnik poljoprivrednika u skladu s odredbama ZP-a). Proizvodnja prehrambenih proizvoda nije moguća na OPG-u ako sirovina nije proizvedena na OPG-u (dio sirovine može biti od drugih poljoprivrednih gospodarstava). Npr. OPG ne može na svom gospodarstvu obavljati dopunsku djelatnost prerade mesa (npr. sušeni pršut) od sirovine (svinjskog mesa) koji nije proizveden na tom OPG-u. OPG ovu

14 Više o uvjetima za obavljanje svake od Zakonom i Pravilnikom predviđene dopunske djelatnosti na OPG-u, u brošuri Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, pod nazivom „Upis dopunskih djelatnosti u Upisnik OPG-ova sukladno Pravilniku o Upisniku obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava (NN 80/23) – Pitanja i odgovori, koja je dostupna za pregled i preuzimanje na mrežnoj stranici Agencije (<https://www.aprrr.hr/wp-content/uploads/2025/03/pitanja-i-odgovori-dopunske-djelatnosti.pdf>)

15 Primarni poljoprivredni proizvodi obuhvaćaju proizvode tla (npr. pšenica, raž, ječam i drugi biljni proizvodi) i stočarstva (npr. trupovi i polovice svinja, goveda, koza, janjadi te perad) bez obavljanja dodatnih radnji kojima bi se promijenila priroda tih proizvoda.

16 Zakon o trošarinama (Nar. nov., br. 106/18., 121/19. i 144/21.) i Pravilnik o trošarinama (Nar. nov., br. 1/19., 1/20., 22/22. i 114/23.). Prema čl. 31. Zakona o trošarinama, svaka pravna ili fizička osoba koja posluje s trošarinskim proizvodima (alkoholnim pićima, pivom, vinom i ostalim pićima koja se dobivaju remenjem) mora carinskom uredu nadležnom prema sjedištu odnosno prebivalištu podnijeti prijavu za upis u registar trošarinskih obveznika i to najkasnije 8 dana prije početka obavljanja registrirane djelatnosti.

17 Zakon o vinu (Nar. nov., br. 32/19.), Pravilnik o vinogradarstvu (Nar. nov., br. 81/22.), Pravilnik o vinarstvu (Nar. nov., br. 81/22., 75/23., 82/23.-ispr., i 82/24.). Odredbom čl. 24. Zakona o vinu propisano je da su obveznici upisa u Vinogradarski registar vinogradari, proizvođači grožđa, proizvođači vina, prerađivači i punitelji boca, trgovci, ugostitelji i destilateri.

dopunsku djelatnost mora obavljati u registriranim i/ili odobrenim objektima u skladu s propisima kojima se uređuje ova djelatnost. Propisi kojima se uređuje obveza registriranja odnosno odobravanja objekata za preradu poljoprivrednih proizvoda u hranu odnosno proizvodnju prehrambenih proizvoda biljnog ili životinjskog podrijetla propisani su Zakonom o službenim kontrolama i drugim službenim aktivnostima koje se provode sukladno propisima o hrani, hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja, zdravlju bilja i sredstvima za zaštitu bilja,¹⁸ a detaljnije Pravilnikom o registraciji i odobravanju objekata te o registraciji subjekata u poslovanju s hranom,¹⁹ i Pravilnik o mjerama prilagodbe propisima o hrani životinjskog podrijetla.²⁰ Sukladno ovim propisima, OPG mora prije početka obavljanja predmetne dopunske djelatnosti:

- podnijeti Ministarstvu, Upravi za veterinarstvo i sigurnost hrane, zahtjev za upis objekata u kojima se prerađuje odnosno proizvodi hrana životinjskog podrijetla u Upisnik registriranih objekata u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla, a za objekte koji podliježu odobravanju, zahtjev za upis u Upisnik odobrenih objekata uza proizvodnju hrane životinjskog podrijetla;
- podnijeti Državnom inspektoratu, zahtjev za upis objekata u kojima se prerađuje i proizvodi hrana ne životinjskog podrijetla iz nadležnosti sanitarne inspekcije, u Registar subjekata i pripadajućih objekata u poslovanju s hranom iz nadležnosti sanitarne inspekcije.

4.4.3. Proizvodnja neprehrambenih proizvoda i predmeta opće uporabe

Za dopunsku djelatnost proizvodnje neprehrambenih proizvoda, predmeta opće uporabe i kozmetičkih proizvoda na OPG-u, uvjet je da se proizvodnja istih mora obavljati u prostorima koji zadovoljavaju uvjete sukladno propisima kojima se uređuje proizvodnja neprehrambenih proizvoda, predmeta opće uporabe i kozmetičkih proizvoda. U slučaju proizvodnje predmeta opće uporabe mora se provesti i postupak registracije, a za proizvodnju kozmetičkih proizvoda postupak odobravanja, koji se provode uz uvjete propisane Zakonom o predmetima opće uporabe²¹ i Pravilnikom o posebnim uvjetima za proizvodnju i stavljanje na tržište predmeta opće uporabe,²² a za proizvodnju kozmetičkih postupak odobravanja i sukladno Uredbi (EZ) br. 1223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 30.11.2009. o kozmetičkim proizvodima. Za proizvodnju kozmetičkih proizvoda, OPG mora upotrebljavati sirovinu čiji karakteristični sastojci potječu iz aktivnosti OPG-a uz mogućnost kupnje sirovine od drugih OPG-ova i/ili drugih poljoprivrednih obrta upisanih u Upisnik poljoprivrednika sukladno ZP-u, uvažavajući različitosti hrvatskog podneblja. Karakteristični sastojci u proizvodnji kozmetičkih proizvoda su primarni poljoprivredni proizvodi (sirovine), odnosno njihove prerađevine, koje OPG proizvodi na svom gospodarstvu, a koji su prema propisima o kozmetičkim proizvodima i predmetima opće uporabe dozvoljeni za korištenje u kozmetičkim proizvodima

18 Nar. nov., br. 52/21.

19 Nar. ov., br. 123/19., 3/21. i 52/21.

20 Nar. nov., br. 64/25.

21 Nar. nov., br. 39/13., 47/14., 114/18. i 53/22.

22 Nar. nov. br. 80/18.

4.4.4. Proizvodnja energije iz biomase i nusproizvoda životinjskog podrijetla

U okviru dopunske djelatnosti proizvodnje energije iz poljoprivredne i/ili šumske biomase²³ stajskog gnoja, gnojovke, gnojnice i drugih izvora biomase, udio sirovina koje potječu od aktivnosti OPG-a mora biti najmanje 20 % od količine ukupno potrebnih sirovina, a preostalu sirovinu OPG može nabaviti od drugih gospodarstava i/ili dobavljača u skladu s propisima kojima se uređuje ova djelatnost. Na proizvodnju energije iz poljoprivredne i/ili šumske biomase primjenjuju se odredbe Zakona o tržištu električne energije²⁴ (uređuje pravila za proizvodnju i priključenje te prodaju električne energije), Zakona o energiji,²⁵ a ako se dobivena energije iz biomase koristi za toplinsku energiju i Zakona o tržištu toplinske energije.²⁶

Dopunsku djelatnost proizvodnje energije iz nusproizvoda životinjskog podrijetla (stajskog gnoja, gnojovke, gnojnice), nusproizvoda 3. kategorije²⁷ u skladu s propisom kojim se regulira postupanje s nusproizvodima životinjskog podrijetla koji nisu za prehranu ljudi, OPG mora obavljati u objektima odobrenim u skladu s propisima kojima se uređuje ova djelatnost. Na djelatnost proizvodnje energije iz nusproizvoda životinjskog podrijetla izravno se primjenjuje Uredba (EZ) br. 1069/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21.10.2009. o utvrđivanju zdravstvenih pravila za nusproizvode životinjskog podrijetla i od njih dobivene proizvode koji nisu namijenjeni prehrani ljudi, Pravilnik o načinu postupanja s nusproizvodima životinjskog podrijetla koji nisu za prehranu ljudi²⁸ i Pravilnik o registraciji i odobravanju objekata i subjekata u poslovanju s nusproizvodima životinjskog podrijetla koji nisu za prehranu ljudi.²⁹ Zahtjev za registraciju objekata za proizvodnju energije iz nusproizvoda životinjskog podrijetla podnosi se Ministarstvu, Upravi za veterinarstvo i sigurnost hrane.

4.4.5. Proizvodnja organskih gnojiva i poboljšivača

Dopunsku djelatnost proizvodnje organskih gnojiva ili poboljšivača tla, OPG mora obavljati u objektima odobrenim u skladu s propisima kojima se uređuje ova djelatnost. Propis kojim je uređena djelatnost proizvodnje organskih gnojiva ili poboljšivača tla je Zakon o gojidbenim proizvodima.³⁰ Člankom 15. ovoga Zakona propisano je da gospodarski subjekt koji stavlja na tržište gnojidbeni proizvod (proizvođač) mora biti upisan u Evidenciju te se mora upisati u Upisnik HR gnojidbenih proizvoda. Na odobravanje objekata za proizvodnju organskih gnojiva i poboljšivača koji proizlaze iz prerade nusproizvoda životinjskog podrijetla (npr. stajskog gnojiva, komposta, digestata), primjenjuje se Pravilnik o registraciji i odobravanju objekata i subjekata u poslovanju s nusproizvodima.³¹

23 Biomasa je biorazgradiv dio proizvoda, otpada i ostataka biološkog podrijetla iz poljoprivrede, uključujući tvari biljnog i životinjskog podrijetla, iz šumarstva i u njima povezanih djelatnosti, uključujući ribarstvo i akvakulturu, te biorazgradiv udio otpada, uključujući i komunalni otpad biološkog podrijetla.

24 Nar. nov., br. 111/21., 83/23. i 17/25.

25 Nar. nov., br. 120/12., 14/14., 95/15., 102/15. i 68/18.

26 Nar. nov., br. 80/13., 14/14., 102/14., 95/15., 76/18., 86/19. i 67/25.

27 Nusproizvodi životinjskog podrijetla obuhvaćaju cijele životinjske trupove ili dijelove trupova te proizvode životinjskog podrijetla ili drugi proizvodi dobiveni od životinja koji nisu namijenjeni prehrani ljudi, uključujući jajne stanice, zametke i sjeme, a detaljno su navedeni u člancima 4. do 6. Pravilnika o načinu postupanja s nusproizvodima životinjskog podrijetla koji nisu za prehranu. Materijali kategorije 3. obuhvaćaju proizvode navedene u čl. 6. Pravilnika o načinu postupanja s nusproizvodima životinjskog podrijetla koji nisu za prehranu ljudi i čl. 10. Uredbe (EZ) br. 1069/2009.

28 Nar. nov., br. 56/06.

29 Nar. nov., br. 129/22.

30 Nar. nov., br. 39/23.

31 Nar. nov., br. 129/22.

4.4.6. Djelatnost akvakulture

Djelatnost akvakulture uređena je Zakonom o akvakulturi.³² Prema tom Zakonu, OPG može obavljati djelatnost akvakulture ako od Ministarstva, Uprave ribarstva ishodi odobrenje za obavljanje djelatnosti akvakulture sukladno Pravilniku o odobrenju za obavljanje djelatnosti akvakulture na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu.³³ Uprava ribarstva izdati će OPG-u odobrenje ako: OPG raspolaže potrebnim vodnim resursima i na njima ostvaruje pravo korištenja kopnenih voda za obavljanje djelatnosti akvakulture na temelju odgovarajućih akata sukladno Zakonu o vodama,³⁴ odnosno Zakonu o poljoprivrednom zemljištu³⁵ i njihovim provedbenim pravilnicima,³⁶ i da je obavljanje djelatnosti akvakulture u skladu s Zakonom o prostornom uređenju.³⁷

4.4.7. Proizvodnja božićnih drvaca

Uvjeti za proizvodnju i stavljanje na tržište božićnih drvaca propisani vsu Zakonom o šumskom reprodukcijskom materijalu.³⁸ Tim je Zakonom propisano da božićna drvca smiju proizvoditi pravne i fizičke osobe (pored ostalog i OPG-ovi) upisani u Upisnik dobavljača božićnih drvaca pri nadležnom upravnom tijelu županije odnosno Grada Zagreba u čijem je djelokrugu obavljanje povjerenih poslova iz područja šumarstva, u skladu s odredbama Pravilnika o Upisniku dobavljača božićnih drvaca.³⁹ Božićna drvca mogu se proizvoditi cijele godine, a stavljanje na tržište samo u vremenskom razdoblju od 1. studenog do 7. siječnja iduće godine.

4.4.8. Sakupljanje samoniklog bilja, šumskih plodova i gljiva

Na sakupljanje samoniklog (aromatično, začinskog, ljekovitog i sl.) bilja, šumskih plodova (borovnica, šipak, kupina, kesten, žir i sl.) i gljiva primjenjuju se odredbe Zakona o šumama,⁴⁰ Pravilnika o uređivanju šuma⁴¹ i Pravilnika o doznaci stabala, obilježbi šumskih proizvoda, teretnom listu (popratnici) i šumskom redu,⁴² a u slučaju zavičajnih divljih vrsta (zaštićenih biljnih vrsta) i odredbe Zakon o zaštiti prirode i Pravilnika o sakupljanju zavičajnih divljih vrsta.⁴³

OPG može sakupljati samoniklo bilje, šumske plodove i gljive u šumi i/ili šumskom zemljištu kojeg je vlasnik ili posjednik na temelju pravnog posla, uz uvjet da je nositelj OPG-a kao privatni šumoposjednik ili cijelo gospodarstvo, kao šumsko obiteljsko gospodarstvo upisano u Upisnik privatnih šumoposjednika pri Ministarstvu, Upravi šumarstva, lovstva i drvene industrije, kojem se podnosi zahtjev za upis na obrascu iz Priloga I. koji je sastavni dio Pravilnika o Upisniku privatnih šumoposjednika.⁴⁴ O izvršenom upisu, Ministarstvo dono-

32 Nar. nov., br. 130/17., 111/18., 144/20., 30/23. i 14/24.

33 Nar. nov. br. 15/19.

34 Nar. nov., br. 66/19., 84/21. i 47/23.

35 Nar. nov., br. 20/18., 115/18., 89/19. i 57/22.

36 Npr. Pravilnik o uvjetima i postupku za stjecanja prava na korištenje kopnenih voda radi obavljanja djelatnosti akvakulture (Nar. nov., br. 8/19.)

37 Nar. nov., br. 153/13., 65/17., 114/18., 39/19., 98/19. i 67/23.

38 Nar. nov., br. 75/19., 61/11., 56/13., 14/14., 32/19. i 89/19.

39 Nar. nov., br. 17/20.

40 Nar. nov., br. 68/18., 115/18., 89/19., 32/20., 145/20., 101/23. i 36/24.

41 Nar. nov., br. 97/18., 101/18.-ispr., 31/20., 99/21. i 38/24.

42 Nar. nov., br. 71/19.

43 Nar. nov., br. 114/17. U Prilogu I. ovog Pravilnika dan j popis zavičajnih divljih vrsta za koje je potrebno ishoditi dopuštenje Ministarstva zaštite okoliša i zeleno tranzicije.

44 Zahtjev za upis podnosi se Ministarstvu na adresu, Zagreb, Planinska 2.a. uz koji se prilaže ZK izvadak, posjedovni list, preslika osobne iskaznice privatnog šumoposjednika i članova obiteljskom šumo posjedničkog gospodarstava te preslika žiroračuna. Obrazac dostupan za preuzimanje i popunjavanje na mrež-

si rješenje, a privatnom šumoposjedniku izdaje iskaznicu privatnog šumoposjednika.⁴⁵ Za sakupljanje zavičajnih divljih vrsta odnosno zaštićenih biljnih vrsta, potrebno je ishoditi dopuštenje Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije, u koju svrhu se tom Ministarstvu podnosi zahtjev.⁴⁶ Skupljanje strogo zaštićenih vrsta navedenih u Prilogu I. Pravilnika o strogo zaštićenim vrstama⁴⁷ nije dopušteno sakupljati.

4.4.9. Omogućavanje edukacijskih praktikumata na OPG-u

Edukacijski praktikumi na OPG-u omogućuju pružanje praktične nastave i vježbe učenicima i/ili drugim polaznicima iz područja poljoprivredne djelatnosti kojim se OPG bavi (npr. na OPG-u učenici poljoprivrednih srednjih škola sudjeluju u praktičnim radovima u vinogradarstvu, povrtlarstvu, stočarstvu, pčelarstvu, preradi hrane i dr.) čime OPG postaje mjesto izvođenja dijela praktične nastave.

U svrhu omogućavanja edukacijskih praktikumata na poljoprivrednom gospodarstvu OPG mora sklopiti sporazum o provedbi edukacijskog programa s obrazovnom ustanovom koja provodi obrazovni program (npr. srednjom strukovnom školom, visokim učilištem ustanovom za obrazovanje odraslih, koje ima verificirane programe u području poljoprivrede, prerade hrane ili turizma). Programi se odobravaju u skladu s odredbama zakona kojim se uređuje odgoj i obrazovanje.⁴⁸ Npr., Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih – odobrava školske i visokoškolske programe; senat sveučilišta odnosno stručno vijeće veleučilišta – odobrava studijske programe na visokim učilištima koja imaju akreditaciju Agencije za znanost i visoko obrazovanje; Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih – odobrava srednjoškolske programe i programe obrazovanja odraslih. Sporazum mora minimalno sadržavati odredbe o predmetu suradnje (područje poljoprivredne djelatnosti koje je predmet praktikumata odnosno vježbi, trajanje i mjesto provedbe, obveze OPG-a u pogledu osiguranja prostora, opreme, sigurnosti, obveze ustanove u pogledu osiguranja nastavnika, mentora, polaznika te osiguranja učenika/studenta/polaznika, te iznos naknade za izvršenu uslugu).

4.4.10. Pružanje usluga informacijskog društva

Ako OPG namjerava svoje poljoprivredne proizvode prodati potrošačima putem interneta, obavezan je registrirati (u Upisnik upisati) djelatnost „*usluga informacijskog društva*“ u skladu s odredbama Zakona o elektroničkoj trgovini,⁴⁹ te u tu svrhu podnijeti Agenciji zahtjev za upis dopunske djelatnosti „*usluge informacijskog društva*“.

noj stranici Ministarstva (<https://poljoprivreda.gov.hr/istaknute-teme/sume-112/sume-privatnih-sumoposjednika/upisnik-sumoposjednika-1351/1351>).

45 Na zahtjev privatnog šumoposjednika, iskaznica se može izdati i članu njegovog obiteljskog šumo posjedničkog gospodarstva.

46 Obrazac zahtjeva i popis dokaza koji se uz isti prilaže, dostupan za preuzimanje i popunjavanje na mrežnoj stranici Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije (<https://mzozt.gov.hr/o-ministarstvu-1065/djelokrug/uprava-za-zastitu-prirode-1180/divlje-vrste-i-njihovo-koristenje/uzimanje-sakupljanje-iz-prirode-i-odrzivo-koristenje-zavicajnih-divljih-vrsta/1253>)

47 Nar. nov., br. 144/13. i 73/16.

48 Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (Nar. nov., br. 87/08., 86/09., 92/10., 105/10-isp., 90/11., 16/12., 86/12., 94/13., 152/14., 7/17., 68/18., 98/19., 64/20., 151/22. i 156/23.), Zakon o strukovnom obrazovanju (Nar. nov., br. 30/09., 22/14., 25/18. i 69/22.), Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti (Nar. nov., br. 119/22.) i Zakon o obrazovanju odraslih (Nar. nov., br. 144/21.).

49 Nar. nov., br. 173/03., 67/08., 36/09., 130/11., 30/14. i 32/19.

4.4.11. Pružanje ugostiteljskih i turističkih djelatnosti

Dopunska djelatnost pružanja ugostiteljskih, turističkih i ostalih usluga, OPG-a mora se obavljati u objektima registriranim odnosno evidentiranim u skladu s propisima kojima se uređuje ova djelatnost. Djelatnost ugostiteljstva te s tim u svezi pružanjem ugostiteljskih usluga na OPG-u uređeno je Zakonom o ugostiteljskoj djelatnosti,⁵⁰ a OPG može ugostiteljske usluge pružati samo u onoj vrsti objekta na svom gospodarstvu, za koju je, rješenjem nadležnog upravnog tijela u županiji odnosno Gradu Zagrebu u čijem je djelokrugu obavljanja povjerenih poslova državne uprave u području ugostiteljstva, utvrđeno da su ispunjeni minimalni uvjeti propisani Pravilnikom o razvrstavanju i kategorizaciji objekata u kojima se pružaju ugostiteljske usluge na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu.⁵¹ Na OPG-u koji je ishodio rješenje nadležnog upravnog tijela za neku od vrsta objekata u kojem se pružaju ugostiteljske usluge, OPG može pružati pojedine usluge u turizmu sukladno Zakonu o pružanju usluga u turizmu,⁵² bez dodatnog ishoda rješenja.

5. Obilježja OPG-a

5.1. Odabir organizacijskog oblika OPG-a

ističemo...

Poljoprivrednik, fizička osoba koja zbog samostalnog obavljanja gospodarske djelatnosti poljoprivrede ima ekonomsku veličinu gospodarstva veću od iznosa od 3.000,00 €, ili koja je po osnovi obavljanja gospodarske djelatnosti poljoprivrede obveznik poreza na dohodak ili poreza do dobit u skladu s propisima iz područja oporezivanja, ako odabere organizacijski oblik OPG-a, mora se upisati u Upisnik u skladu s odredbama Zakona Pravilnika.

Dakle, tri su alternativne pretpostavke (inačice) prema kojima fizička osoba -poljoprivrednik mora obavljanje gospodarske djelatnosti u organizacijskom obliku OPG-a upisati u Upisnik OPG-ova: a) da je ekonomska veličina gospodarstva veća od 3.000,00 €; b) ili da je poljoprivrednik fizička osoba obveznik poreza na dohodak po osnovi obavljanja djelatnosti poljoprivrede; ili c) da je poljoprivrednik fizička osoba je obveznik poreza na dobit po osnovi obavljanja djelatnosti poljoprivrede.

5.1.1. Ekonomska veličina poljoprivrednog gospodarstva

Ekonomska veličina poljoprivrednoga gospodarstva (dalje: EVPG) definirana je čl. 5. st. 1. toč. j)⁵³ a u bitnom označava vrijednost poten-

50 Nar. nov., br. 85/15., 121/16., 99/18., 25/19., 32/20., 126/21. i 152/14.

51 Nar. nov., br. 54/16., 69/17. i 120/19.

52 Nar. nov., br. 130/17., 25/19., 98/19., 42/20. i 70/21.

53 EVPG iskazuje se kao standardni ekonomski rezultat utvrđen prema metodologiji Europske unije za utvrđivanje tipologije poljoprivrednika u skladu s odredbama Provedbene uredbe Komisije (EU) 2015/220 od 3. veljače 2015. o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe Vijeća (EZ) br. 1217/2009 o uspostavi sustava za prikupljanje knjigovodstvenih podataka o prihodima i poslovnim aktivnostima poljoprivrednih gospodarstava u Europskoj uniji (SL L 46, 19. 2. 2015.), kako je posljednji puta izmijenjena Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2020/1652 od 4. studenoga 2020. o izmjeni Provedbene uredbe (EU) 2015/220 o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe Vijeća (EZ) br. 1217/2009 o uspostavi sustava za prikupljanje knjigovodstvenih podataka o prihodima i

cijalnog prihoda koje bi OPG moglo ostvariti na temelju svoje poljoprivredne proizvodnje u jednoj godini, pri čemu standardni prinos (engl. *Standard Output – SO*) predstavlja jediničnu novčanu vrijednost proizvodnje poljoprivrednog proizvoda izraženu u proizvođačkim cijenama na vratima gospodarstva te isključuje izravna plaćanja, poreza na dodanu vrijednost (dalje: PDV) i ostale poreze. U biljnoj proizvodnji SO se odnosi na 1 ha (izuzeće se primjenjuje na gljive, izraženo u novčanom vrijednosti na 100 m²), a u stočarskoj proizvodnji odnosi se na grlo stoke, 100 kljunova peradi ili pčelinju zajednicu. U praksi, EVPG obuhvaća vrijednost proizvodnih resursa OPG-a (poljoprivrednog zemljišta, biljaka, stoke, objekata za proizvodnju, sredstva rada i dr. kojima raspolaže OPG u svrhu obavljanja djelatnosti poljoprivrede te s tim u svezi biljnu proizvodnju, stočarsku proizvodnju, medonosnu proizvodnju) ali ne i prihode ostvarene od dopunskih djelatnosti (npr. od ruralnog turizma, prerade poljoprivrednih proizvoda, drugih dopunskih usluga u poljoprivredi). **Drugim riječima, EVPG odnosi se isključivo na primarnu poljoprivrednu proizvodnju i ne uključuje dodatne prihode od dopunskih djelatnosti.**⁵⁴

5.1.2. Obveznik poreza dohodak

Prema Zakonu o porezima na dohodak,⁵⁵ OPG je obveznik poreza na dohodak ako: a) od prodaje vlastitih poljoprivrednih proizvoda u neprerađenom stanju u poreznom razdoblju ostvari ukupan godišnji primitak veći od 10.685,00 €; ili b) ako je obveznik PDV-a sukladno Zakonu o porezima na dodanu vrijednost,⁵⁶ a to je onda kada njegov godišnji promet u tuzemstvu, odnosno godišnja vrijednost isporuke neprerađenih poljoprivrednih proizvoda bez PDV-a prelazi iznos od 60.000,00 €; ili c) od prodaje vlastitih poljoprivrednih proizvoda u prerađenom stanju (prerađeni poljoprivredni i prehrambeni proizvodi) ostvaruje primitke bez obzira na njihovu visinu, ili d) obavlja dopunsku djelatnost na OPG- bez obzira na visinu primitka. Poljoprivredniku fizičkoj osobi koji po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti poljoprivrede je obveznik poreza na dohodak, ali nije obveznik PDV-a, dohodak i porez na dohodak može se utvrđivati u paušalnom iznosu sukladno Pravilniku o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti.⁵⁷

5.1.3. Obveznik poreza na dobit

Prema Zakonu o porezima na dobit⁵⁸ fizička osoba koja obavlja samostalnu djelatnost poljoprivrede obveznik je poreza na dobit ako: a) u prethodnom poreznom razdoblju od obavljanja gospodarske djelatnosti ostvari ukupni primitak veći od 1.000.000,00 €. ili ako je obveznik poreza na dohodak, ali izjavi Poreznoj upravi da će plaćati porez na dobit umjesto poreza na dobit ili b) utvrđuje dohodak na način propisan za samostalne djelatnosti poljoprivrede (i šumarstva)

poslovnim aktivnostima poljoprivrednih gospodarstava u Europskoj uniji (SL L 372, 9. 11. 2020.).

⁵⁴ Neslužbenu SO vrijednost je moguće samostalno izračunati pomoću tzv. EVPG kalkulatora dostupnog na mrežnoj stranici Ministarstva <https://poljoprivreda.gov.hr/istaknute-teme/poljoprivreda-173/poljoprivredna-politika/kalkulator-za-izracun-evpg-a/1375> ili <https://www.savjetodavna.hr/>. Za službeni izračun potrebno je kontaktirati Upravu za stručnu podršku razvoju poljoprivrede Ministarstva u područnim županijskim uredima <https://akis.mps.hr/register-savjetnika/>.

⁵⁵ Nar. nov., br. 115/16., 106/18., 121/19., 32/20., 138/20., 151/22., 114/23. i 152/24.

⁵⁶ Nar. nov., br. 73/13., 99/13.- Odl.Ust.s., 148/13., 153/13.-Ust.s., 143/14., 115/16., 106/18., 121/19., 138/20., 39/22., 113/22., 33/23., 114/23., 35/24., 152/24. i 52/25.

⁵⁷ Nar. nov., br. 1/20., 1/21., 156/22., 15/23., 1/24. i 16/25.

⁵⁸ Nar. nov., br. 177/04., 90/05., 57/06., 146/08., 80/10., 22/12., 148/13., 143/14., 50/16., 115/16., 106/18., 121/19., 32/20., 138/20., 114/22. i 114/23.

prema Zakonu o dohotku, a izjavi da će plaćati porez na dobit umjesto poreza na dohodak.

5.2. Izuzeće od organizacijskog oblika OPG-a

Poljoprivrednik, fizička osoba koja se bavi poljoprivredom, a nema EVPG veću od iznosa od 3.000,00 € ili po osnovi obavljanja djelatnosti poljoprivrede nije obveznik poreza na dohodak ili poreza na dobit, a namjerava višak poljoprivrednih proizvoda proizvedenih na svom poljoprivrednom gospodarstvu prodavati na tržištu u neprerađenom stanju, obvezan je kao SOPG upisati se u Upisnik poljoprivrednika. SOPG je fizička osoba poljoprivrednik koja se za osobne potrebe bavi poljoprivredom u okviru korištenja prirodnih bogatstava zemlje i prodajom odnosno zamjenom od tih djelatnosti dobivenih proizvoda u neprerađenom stanju, a temelji se na korištenju vlastitih i/ili unajmljenih proizvodnih resursa te na radu, uključujući prodaju, znanju i vještinama članova kućanstva i EVPG je manja ili jednaka iznosu od 3000,00 €.

ističemo...

Ako fizička osoba koja se bavi poljoprivredom u organizacijskom obliku SOPG-a tijekom kalendarske godine ostvari EVPG veću od iznosa od 3.000,00 € ili postane obveznik poreza na dohodak ili poreza na dobit mora podnijeti zahtjev za upis u Upisnik u skladu s Zakonom, najkasnije do 15.6. tekuće kalendarske godine te nastavlja s obavljanjem djelatnosti poljoprivrede kao OPG.

Međutim, ako se fizička osoba koja obavlja djelatnost poljoprivrede u organizacijskom obliku SOPG-a namjerava baviti gospodarskom djelatnosti poljoprivrede u EVPG-a većem od 3.000,00 €, može i dobrovoljno odabrati organizacijski oblik OPG-a i pripadajući status, u koju svrhu mora podnijeti zahtjev za upis u Upisnik u skladu s odredbama Zakona. U tom slučaju, Agencija provjerava EVPG-a po službenoj dužnosti najkasnije do 1. rujna iduće kalendarske godine, i ako EVPG nije veća od propisanog praga, briše OPG iz Upisnika s danom izvršnosti rješenja (osim ako nositelj tog gospodarstva navedenu veličinu EVPG-a nije ostvario iz opravdanih razloga).

5.3. Odabir zanimanja poljoprivrednika

Fizička osoba koja je odabrala organizacijski oblik OPG-a za obavljanje gospodarske djelatnosti poljoprivrede i upisanih dopunskih djelatnosti, prilikom upisa u Upisnik može odabrati zanimanje poljoprivrednik kao glavno ili kao dodatno zanimanje (npr. izabrati će obavljanje gospodarske djelatnosti poljoprivrede kao dodatno zanimanje ako je obvezno osigurana po osnovi radnog odnosa ili po drugoj osnovi).

ističemo...

Poljoprivrednik, fizička osoba ne može istodobno imati prijavljen obrt za obavljanje poljoprivredne djelatnosti sukladno Zakonu o obrtu i obavljati gospodarske djelatnosti poljoprivrede prema Zakonu.

5.4. Odabir i promjena statusa OPG-a

Pri upisu OPG-a u Upisnik, potrebno je odabrati i u na obrascu zahtjeva za upis (list 1—osnovni podaci OPG-a) upisati odabrani status OPG-a. Ovisno o dopunskim djelatnostima, OPG može odabrati jedan od slijedećih statusa: **1. OPG za proizvodnju**—ako obavlja (samo) djelatnost poljoprivrede obradom zemljišta, uzgojem bilja i/ili držanjem i uzgojem stoke; **2. OPG za proizvodnju i preradu**—ako obavlja gospodarsku djelatnost poljoprivrede obradom zemljišta, uzgojem bilja i/ili držanjem stoke te obavlja dopunske djelatnosti proizvodnje vlastitih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda; **3. OPG za proizvodnju i usluge**—ako obavlja gospodarsku djelatnost poljoprivrede obradom zemljišta, uzgojem bilja i/ili držanjem stoke te obavlja uslužne dopunske djelatnosti u poljoprivredi i izvan nje; ili **4. OPG za proizvodnju, preradu i usluge**—ako obavlja gospodarsku djelatnost poljoprivrede obradom zemljišta, uzgojem bilja i/ili držanjem stoke te obavlja dopunske djelatnosti proizvodnje vlastitih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda i pruža uslužne dopunske djelatnosti u poljoprivredi i izvan nje. Status odabran prilikom upisa u Upisnik OPG-ova može se mijenjati odabirom većeg ili manjeg broja dopunskih djelatnosti.

5.5. Naziv OPG-a

Naziv OPG-a je ime pod kojim OPG posluje i pod kojim sudjeluje u pravnom prometu, a upisuje se u Upisnik. Naziv OPG-a sadržava naziv OPG-a, ime i prezime nositelja OPG-a, sjedište OPG-a, a može sadržavati i posebne oznake (npr. za objekte u kojima se pružaju pojedine ugostiteljske usluge, poput: *Kušaonica pršuta i rakije*). OPG može upotrebljavati i skraćeni naziv OPG-a koji sadržava samo naziv OPG-a i sjedište. Naziv OPG-a ne mora sadržavati OIB nositelja. Naziv mora biti napisan na hrvatskom jeziku i jasno se mora razlikovati od naziva drugog OPG-a upisanog u Upisnik. Naziv OPG-a mora biti vidljivo istaknuti na adresi sjedišta OPG-a i na izdvojenom pogonu / proizvodnoj jedinici OPG-a u kojima se obavlja djelatnost izvan sjedišta OPG-a te na onim sredstvima i/ili mjestima na kojima se djelatnost obavlja ako se radi o djelatnostima na otvorenom, **osim na zemljištu**. Nakon prestanka obavljanja djelatnosti u sjedištu OPG-a, odnosno izdvojenom pogonu / proizvodnoj jedinici OPG-a, OPG je dužan ukloniti naziv OPG-a. Odredbe Zakona o trgovačkim društvima⁵⁹ i koje se odnose na tvrtku odgovarajuće se primjenjuju na naziv OPG-a ako Zakonom nije drukčije određeno.

Primjer punog i skraćenog naziva OPG-a:

OPG DARKO Vinogradarstvo i voćarstvo VI. Darko Darković 10 450 Jastrebarsko Zadružna 7	OPG DARKO 10 450 Jastrebarsko Zadružna 7
--	--

5.6. Sjedište i izdvojeni pogoni/ proizvodne jedinice OPG-a

Sjedište OPG-a je adresa na kojoj gospodarstvo posluje i koja se vodi u Upisniku OPG-ova, a određuje se prema mjestu prebivališta nositelja OPG-a, odnosno boravišta ako nositelj OPG-a ima prebivalište na području druge države članice EU-a, EGP-a ili Švicarske

konfederacije. Ako OPG promijeni sjedište, prijavu o tome obavezan je podnijeti u roku 15 dana Agenciji. Dva ili više OPG-a mogu biti registrirana na istoj adresi sjedišta samo ako se radi o zasebnim obiteljskim kućanstvima pri čemu obavljanje poljoprivredne djelatnosti i korištenje proizvodnih resursa mora biti odvojeno i nepovezano. Osim u sjedištu, OPG može obavljati gospodarsku djelatnost poljoprivrede i dopunsku djelatnost u više izdvojenih pogona/proizvodnih jedinica. Pod **izdvojenim pogonom/proizvodnom jedinicom** podrazumijeva se jedan ili više međusobno odvojenih prostora u kojima se obavlja gospodarska djelatnost poljoprivrede i dopunske djelatnosti, a koji se nalaze izvan sjedišta OPG-a, osim zemljišta i nasada odnosno objekata za skladištenje ili smještaj i čuvanje strojeva i alata koji se nalaze izvan sjedišta.

5.7. Samački i zajednički OPG

Samački OPG (OPG s jednim članom) je OPG u kojem je nositelj OPG-a jedini član tog gospodarstva. Prilikom upisa u Upisnik OPG-a, nositelj ovoga gospodarstva može odrediti privremenog nositelja samačkog OPG-a za slučaj potpunog gubitka radne, odnosno poslovne sposobnosti ili za slučaj smrti i to iz redova krvnih srodnika u pravnoj i/ili pobočnoj liniji ili slobodnim odabirom pojedine osobe uz njen pristanak. **Zajednički OPG** je OPG kojeg dvije ili više fizičkih osoba koje su obiteljski povezane, ali ne žive u istom obiteljskom kućanstvu osnivaju radi učinkovitijeg obavljanja gospodarske djelatnosti poljoprivrede, pri čemu međusobne odnose uređuju ugovorom o ortaštvu u pisanom obliku. Zajednički OPG posluje pod zajedničkim nazivom, a fizičke osobe koje osnivaju isti smatraju se članovima OPG-a (sporazumno daju izjavu o odabiru nositelja ovog gospodarstva). Ako fizička osoba pristupi u zajednički OPG ili iz njega istupi, obavljanje djelatnosti se nastavlja u organizacijskom obliku OPG-a (o toj činjenici je potrebno obavijestiti Agenciju u roku 15 dana od nastale promjene).

6. Osobe na OPG-u

6.1. Član OPG-a

Fizičke osobe koje u svrhu obavljanja gospodarske djelatnosti poljoprivrede i s njom povezane dopunske djelatnosti osnivaju OPG su članovi OPG-a koji između sebe dobrovoljno i suglasno odabiru nositelja OPG-a.

Član OPG-a može biti punoljetna i poslovno sposobna osoba koja je član obiteljskog kućanstva i/ili obitelji u slučaju zajedničkog OPG-a, a koji ima prebivalište na području RH, odnosno ako ima prebivalište na području druge države članice EU-a, EGP-a ili Švicarske Konfederacije, da ima zakonito odobren boravak na području RH. Svi članovi OPG-a obvezno se upisuju u Upisnik OPG-ova. Članovi obiteljskog kućanstva mogu osnovati samo jedan OPG i mogu biti članovi samo jednog OPG-a (kada prestane biti član obiteljskog kućanstva i/ili obitelji zajedničkog OPG-a, može ostati upisan u Upisnik OPG-ova ako nastavlja rad na tom OPG-u). Članovi obitelji koji nisu članovi obiteljskog kućanstva mogu biti članovi samo jednog zajedničkog OPG-a. Iznimno, član obiteljskog kućanstva koji je korisnik mirovine ili redoviti učenik ili student ili je obvezno osiguran po drugoj osnovi, obvezno se upisuje u Upisnik OPG-ova samo u slučaju ako se upisuje kao nositelj OPG-a. O svakom promjeni članova OPG-a upisanih u Upisnik OPG-ova, nositelj OPG-a mora Agenciji prijaviti istu u roku 15 dana od nastale promjene.

⁵⁹ Nar. nov., br. 111/93., 34/99., 121/99. – vjerodostojno. tumačenje, 52/00. – Odluka Ust.s., 118/03., 107/07., 146/08., 137/09., 125/11., 152/11. – proc. tekst, 111/12., 68/13., 110/15., 40/19., 34/22., 114/22., 18/23., 130/23. i 136/24.

6.2. Nositelj OPG-a

Nositelj OPG-a je izabrani član OPG-a koji je nositelj prava i obveza OPG-a, a u svojstvu odgovorne osobe predstavlja i upravlja OPG-om.

ističemo...

Nositelj OPG-a može biti nositeljem samo u jednom OPG-u te istodobno ne može biti član OPG-a u drugom OPG-u, niti može biti osoba koja ima registriran obrt za djelatnost poljoprivrede i šumarstva prema Zakonu o obrtu.

Nositelj OPG-a odgovara za obveze koje nastaju u obavljanju gospodarske djelatnosti poljoprivrede na OPG-u, cjelokupnom svojom imovinom. Članovi OPG-a koji su članovi obiteljskog kućanstva mogu u bilo kojem trenutku suglasnom odlukom svih članova odrediti novog nositelja OPG-a (u kom slučaju novi nositelj zadržava MIBPG OPG-a, a prijašnji nositelj ostaje član OPG-a). No, ako OPG uz nositelja ima samo jednog člana, do promjene može doći samo uz suglasnost dosadašnjeg nositelja OPG-a. Nakon smrti nositelja OPG-a, proizvodni resursi OPG-a nasljeđuju se, a članovi OPG-a preminulog nositelja ili članovi obitelji mogu nastaviti gospodarsku djelatnost poljoprivrede samostalnom radom na OPG-u, ali moraju imenovati novog nositelja koji Agenciji prijavljuje tu promjenu, najkasnije u roku od 30 dana od nastale promjene.

Privremeni nositelj samačkog OPG-a je ona fizička osoba koju je prema svojoj volji odredio nositelj samačkog OPG-a, uz uvjet da je punoljetna i poslovno sposobna osoba. Privremeni nositelj samačkog OPG-a može biti nositeljem ili članom drugog OPG-a, ali se ne osigurava na obvezno mirovinsko osiguranje ako nije osiguran po drugoj osnovi. Njegova osnovna zadaća je da dobrovoljno i privremeno vodi skrb o resursima OPG-a, sjedom čega je i odgovoran za pravilnu skrb o stoci sukladno posebnom propisu o dobrobiti životinja⁶⁰ te za pravilnu primjenu i evidentiranje agrotehničkih zahvata ako su propisani. Privremeni nositelj OPG-a obavezan je prijaviti početak aktivnost Agenciji u roku od 15 dana od početka istih.

7. Poslovanje OPG-a

7.1. Rad i zapošljavanje na OPG-u

Gospodarsku djelatnost poljoprivrede i s njom povezane, pomoćne i dopunske djelatnosti na OPG-u može obavljati nositelj OPG-a samostalno i kao poslodavac kada zapošljava radnike temeljem ugovora o radu na određeno odnosno neodređeno vrijeme. Radnici OPG-a ostvaruju prava iz radnog odnosa sukladno Zakonu o radu,⁶¹ a koja prava mogu ostvarivati i članovi OPG-a, ako ta prava ne ostvaruju po drugoj osobi. Nositelj OPG-a kao poslodavac može s radnikom sklopiti ugovor o sezonskom radu za obavljanje privremenih, odnosno povremenih sezonskih poslova u poljoprivredi sukladno posebnom propisu kojim se uređuje poticanje zapošljavanja⁶² (predajom i prihvatom vrijednosnog kupona i za obavljanje onih sezonskih poslova

60 Zakon o zaštiti životinja (Nar. nov., br. 152/22.).

61 Nar. nov., br. 93/14., 127/17., 98/19., 151/22. i 64/23. – Odl. Ust.s.

62 Poticajne mjere zapošljavanja u djelatnosti poljoprivrede kroz zapošljavanje na privremenim odnosno povremenim sezonskim poslovima u poljoprivredi uređeno je Zakonom o tržištu rada (Nar. nov., br. 118/18., 32/20. i 18/22.) i Pravilnikom o sadržaju i obliku ugovora o sezonskom radu u poljoprivredi i vrijednosnog kupona (Nar. nov., br. 64/12.) koji se i dalje primjenjuje na temelju čl. 101. st.2. prethodno navedenog Zakona.

na OPG-u koji se odnose na prodaju na malo izvan prodavaonica vlastitog sezonski sakupljenog ili proizvedenog uroda i/ili proizvoda akvakulture).

7.2. Pomoć članova kućanstva i obitelji u radu na OPG-u

Nositelju OPG-a u obavljanju svih poslova gospodarske djelatnosti poljoprivrede, pomoćnih i dopunskih djelatnosti OPG-a, uključujući prodaju mogu pomagati članovi obiteljskog kućanstva, bez obveze zasnivanja radnog odnosa. Obiteljsko kućanstvo čine bračni drugovi, izvanbračni drugovi, osobe u formalnom i neformalnom životnom partnerstvu, kao i njihova djeca te druge osobe koje zajedno žive u istom kućanstvu, privređuju, odnosno ostvaruju prihode na drugi način i troše ih zajedno. Nositelju OPG-a u obavljanju privremenih, odnosno povremenih sezonskih poslova u poljoprivredi mogu pomagati članovi obitelji, bez obveze sklopanja ugovora o sezonskom radu. Članovima obitelji smatraju se bračni drugovi, izvanbračni drugovi, osobe u formalnom i neformalnom životnom partnerstvu, krvni srodnici u pravoj liniji (djedovi i bake, roditelji, djeca, unuci i prauunci) i njihovi bračni drugovi, izvanbračni drugovi, osobe u formalnom i neformalnom životnom partnerstvu; krvni srodnici u pobočnoj liniji (braća i sestre te njihovi potomci, braća i sestre oca i majke te njihovi potomci) i njihovi bračni drugovi, izvanbračni drugovi, osobe u formalnom i neformalnom životnom partnerstvu, srodnici po tazbini (roditelji supružnika, braća i sestre supružnika te njihovi potomci) i njihovi bračni drugovi, izvanbračni drugovi, osobe u formalnom i neformalnom životnom partnerstvu; pastorčad i posvojenici i njihovi bračni drugovi, izvanbračni drugovi, osobe u formalnom i neformalnom životnom partnerstvu; korisnik udomiteljstva kojem fizička osoba pruža uslugu udomiteljske skrbi ili osoba koju je ta fizička osoba dužna uzdržavati odnosno osoba

7.3. Prodaja vlastitih proizvoda OPG-a i pružanje usluga na OPG-u

Vlastite poljoprivredne i prehrambene proizvode proizvedene na OPG-u krajnjem potrošaču ili kupcu/otkupljivaču mogu prodavati nositelj OPG-a, članovi OPG-a, članovi obiteljskog kućanstva i radnici na OPG-u.

Pri pružanju usluga korištenjem radnih strojeva i alata mogu sudjelovati nositelj OPG-a, članovi OPG-a i radnici na OPG-u, a pri pružanju turističkih i ugostiteljskih usluga na OPG-u te pružanju ostalih sadržaja i aktivnosti na OPG-u mogu sudjelovati nositelj OPG-a, članovi OPG-a, članovi obiteljskog kućanstva i radnici na OPG-u.

7.4. Prava i odgovornost za obveze OPG-a

Prava nositelja (kao i članova) OPG-a utvrđena su Zakonom. Nositelj OPG-a u svojstvu odgovorne osobe vodi poslovanje OPG-a, a za obveze koje nastaju u obavljanju gospodarske djelatnosti poljoprivrede odgovara nositelj OPG-a cjelokupnom svojom imovinom.

Prava i obveze privremenog nositelja OPG-a odnose se na odvijanje tekuće proizvodnje i privremenog su karaktera, a privremeni nositelj odgovoran je za pravilnu skrb o stoci sukladno posebnom propisu o dobrobiti životinja te za pravilnu primjenu i evidentiranje agrotehničkih zahvata ako su propisani posebnim propisima. Privremeni nositelj OPG-a ima odgovornost prema pravnim sljednicima, nasljednicima nositelja i privremeno je odgovoran da pažnjom dobrog gospodarstvenika pravilno skrbi i upravlja proizvodnim resursima OPG-a, najduže do imenovanja pravnog sljednika (preminulog) nositelja, odnosno imenovanja novog nositelja ili do prestanka rada

OPG-a. Međutim, privremeni nositelj OPG-a nema odgovornost za prethodno nastale obveze (preminulog) nositelja ili za obveze za koje sukladno posebnom propisu o nasljeđivanju preuzimaju nasljednici (preminulog) nositelja. Ako privremeni nositelj OPG-a postupa protivno odredbama ovoga članka, odgovara cjelokupnom svojom imovinom za štetu nastalu takvim djelovanjem.

7.5. Provedba ovrhe za obveze OPG-a

Ovrha radi ostvarenja novčane tražbine protiv nositelja OPG-a ne može se provesti na dijelu poljoprivrednih resursa upisanih u Upisnik OPG-ova koji su nužni za obavljanje njegove gospodarske djelatnosti poljoprivrede ako mu je ta djelatnost glavni izvor sredstava za život, te u onim stvarima i pravima na kojima se protiv njega ne bi mogla provesti kad ne bi obavljao gospodarske djelatnosti poljoprivrede. Međutim, ovrha radi ostvarenja novčane tražbine protiv nositelja OPG-a ne može se provesti na dijelu poljoprivrednih resursa upisanih u Upisnik koji su nužni za obavljanje njegove gospodarske djelatnosti poljoprivrede ako mu je ta djelatnost glavni izvor sredstava za život, te u onim stvarima i pravima na kojima se protiv njega ne bi mogla provesti kad ne bi obavljao gospodarske djelatnosti poljoprivrede. Ovrha radi ostvarenja novčane tražbine protiv nositelja OPG-a i članova OPG-a ne može se provesti na nekretnini koja je u vlasništvu nositelja OPG-a i članova OPG-a, a u kojoj ovršenik stanuje u opsegu nužnom za zadovoljavanje osnovnih stambenih potreba ovršenika i osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati.⁶³

Od ovrhe su izuzetu novčana sredstva koja su OPG-u koji posjeduju žive životinje nužna radi osiguravanja održivosti osnovnih aktivnosti na poljoprivrednom gospodarstvu i koja su namijenjena za opskrbu hranom i druge skrbi za životinje u visini dostatnoj na mjesečnoj razini za podmirenje osnovnih potreba hrane i lijekova za životinje evidentirane u nadležnim registrima po grlu za goveda i kopitare, po grlu za svinje, po grlu za ovce i koze te po kljunu za perad (visinu izuzetih novčanih sredstava od ovrhe odlukom propisuje ministar poljoprivrede uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za poslove pravosuđa i uprave za razdoblje važenja od godine dana.⁶⁴

8. Upis u upisnik OPG-ova

8.1. Zahtjev za upis

Fizička osoba koja se namjerava baviti djelatnosti poljoprivrede i s njom povezane dopunske djelatnosti u organizacijskom obliku OPG-a mora se upisati u Upisnik OPG-ova pri mjesno nadležnoj podružnici regionalnog (područnog) ureda Agencije. U okviru prenesenih javnih ovlasti, Agencija na temelju uredno podnesenog zahtjeva za upis u Upisnik, rješava u upravnom postupku o: upisu u Upisnik OPG-ova i odjavi iz Upisnika; upisu ili promjeni statusa OPG-a, nositelja OPG-a; upisu, odjavi ili promjeni članova OPG-a; upisu ili promjeni naziva i sjedišta OPG-a; upisu ili promjeni izdvojenog pogona/proizvodne jedinice OPG-a; te upisu, promjeni ili brisanju dopunske djelatnosti OPG-a. Iznimno, upravni postupak ne provodi se u dijelu evidentiranja podataka koji se odnose na žiroračun, kontakte i proizvodne resurse OPG-a.

⁶³ Kada je tražbina manja od 2.654,46 eura, radi zaštite od ovrhe na poljoprivrednim resursima kao nekretninama ili pokretninama, prije pokretanja ovrhe temeljem dobrovoljnog pravnog posla mora se provesti postupak mirenja sukladno posebnom propisu kojim se uređuje postupak mirenja.

⁶⁴ Visina izuzetih novčanih sredstava od ovrhe koja su nužna OPG-u koje posjeduju žive životinje radi osiguravanja održivosti osnovnih aktivnosti na OPG-u (za opskrbu hranom i druge skrbi za životinje) za 2025. propisani su Odlukom o visini izuzetih novčanih sredstava od ovrhe za 2025. (Nar. nov., br. 150/24)

Obrazac zahtjeva za upis, odjavu i promjenu podataka tiskan je u Prilogu I. Pravilnika, a popunjava se elektroničkim putem u AGRONET sustavu⁶⁵ dostupnom na e-adresi: <https://agronet.aprrr.hr> (poljoprivrednici koji nemaju dodijeljeno korisničko ime i zaporku moraju ih zatražiti u nadležnoj podružnici Agencije). Elektronički popunjen i ispisan obrazac zahtjeva, poljoprivrednik vlastoručno potpisuje i dostavlja neposredno ili poštom šalje nadležnoj podružnici Agencije. Uz zahtjev za upis prilaže se na propisanom obrascu (koji je sastavni dio Pravilnika) izjava o odabiru i imenovanju nositelja OPG-a te suglasnost za zastupanje, koju potpisuju imenovani nositelj OPG-a i članovi OPG-a koji su ga dobrovoljno izabrali (iznimno, kod samaćkog OPG-a, zahtjev potpisuje samo nositelj OPG-a). Nositelj OPG-a je obavezan promjene upisanih podataka prijaviti Agenciji na obrascu zahtjeva za upis promjena, u roku od 15 dana od dana nastale promjene.

Prilikom upisa dopunske djelatnosti i/ili zanimanja u Upisnik, potrebno je uz zahtjev priložiti dokaze o ispunjavanju dopunske djelatnosti koja se upisuje u Upisnik.

8.2 Rješenje o upisu u Upisnik

Po završetku upisa, Agencija donosi rješenje (datum donošenja rješenja o upisu u Upisnik OPG-ova smatra se datumom početka obavljanja gospodarske djelatnosti poljoprivrede odnosno početkom važenja prijavljenih promjena podataka u Upisniku, a datum donošenja rješenja o brisanju iz Upisnika OPG-ova, smatra se prestankom obavljanja gospodarske djelatnosti poljoprivrede u OPG-u). Rješenje se podnosi telju zahtjeva donosi u skladu s odredbama Zakona o općem upravnom postupku,⁶⁶ a ukoliko se dostava obavlja elektronički, ista će se izvršiti putem AGRONET sustava (u tom slučaju, dostava rješenja smatra se obavljenom u trenutku zapisa na AGRONET-u kada je korisnik preuzeo rješenje, a ako isto ne preuzme, istekom roka od 8 dana od dana kada je rješenje postavljeno na AGRONET sustav). Rješenjem o upisu u Upisnik, OPG-u se dodjeljuje matični identifikacijski broj poljoprivrednog gospodarstva (MIBPG), a Agencija nositelju OPG-a i članovima koje je nositelj ovlastio za obavljanje pojedinih poslova vezanih uz ostvarivanje prava i obveza poljoprivrednika, izdaje elektroničku poljoprivrednu iskaznicu. Upisani podaci u Upisniku su javni, osim OIB-a nositelja i članova OPG-a.

8.3. Prijava u Upisnik naknadnih promjena

U Upisnik se prijavljuju naknadne promjene nositelja OPG-a (članovi OPG-a mogu u svakom trenutku odabrati između sebe novog nositelja OPG-a ili odabiru novog nositelja ako je prethodni nositelj ostvario pravo na mirovinu ili umro), članova OPG-a, te ostale promjene sukladno Zakonu (npr. promjene vezane za početak ili završetak rada izdvojenog pogona/izdvojene jedinice OPG-a, promjene o istupanju fizičke osobe iz zajedničkog OPG-a, ili pristupanju nove fizičke osobe u zajednički OPG, promjena kapaciteta zajedničkog OPG-a).

Sve promjene, nositelj OPG-a (ili novi nositelj OPG-a, ako se promjena odnosi na promjenu nositelja OPG-a) mora prijaviti Agenciji radi upisa promjena u Upisnik, na obrascu zahtjeva koji je sastavni dio Pravilnika (dostupan na mrežnoj stranici Agencije), najkasnije u roku od 15 dana od nastale promjene. Iznimno, u slučaju smrti nositelja OPG-a, a novi članovi odluču nastaviti s obavljanjem djelatnosti

⁶⁵ AGRONET sustav je elektronička aplikacija Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom sustavu za pomoć poljoprivrednim gospodarstvima i ostalim korisnicima u ostvarivanju prava na potpore u poljoprivredi.

⁶⁶ Nar. nov., br. 47/09. i 110/21.

na tom gospodarstvu te odaberu novog nositelja, ta se činjenica prijavljuje u roku od 30 dana od dana nastale promjene.

O svakom promjeni, Agencija odlučuje rješenjem, osim o promjenama koji se temeljem Zakona samo evidentiraju u Upisniku.

U slučaju neprijavljivanja promjena na OPG-u u propisanom roku, Agencija na temelju uvida u službene evidencije kojima raspolaže, po službenoj dužnosti provodi postupak i donosi rješenje, ako utvrdi da je došlo do promjena podataka u Upisniku.

9. Vođenje evidencija na OPG-u

Sukladno Zakonu, nositelj OPG-a mora na razini kalendarske godine voditi Evidenciju o proizvodnji i prodaji poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, prema obrascu iz Prilog 7. Pravilnika, u koju OPG evidentira vlastitu poljoprivredna proizvodnju prodaju vlastitih poljoprivrednih proizvoda na veliko i/ili na malo, kao i Evidenciju o pruženim uslugama OPG-a, prema obrascu iz Priloga 8. Pravilnika (ako ih OPG pruža), u koju OPG evidentira usluge koje su u okviru upisane dopunske djelatnosti pružene na OPG-u, te o tome izvještavati Agenciju.

Obje evidencije popunjavaju se prema „Korisničkim uputama za vođenje evidencija“ koje su dostupne za pregled i preuzimanje na mrežnoj stranici Agencije (<https://www.apprrr.hr>), a popunjavaju se i dostavljaju Agenciji putem AGRONET sustava najkasnije do 15. svibnja tekuće godine za proizvodnju i prodaju odnosno pružene usluge u prethodnoj kalendarskoj godini. Ako u prethodnoj godini OPG nije imao proizvodnju ni prodaju ili nije pružao usluge, u Evidencijama se taj podatak navodi broječnom oznakom „0“.

Nositelj OPG-a dužan je Evidencije koje vodi za prethodnu kalendarsku godinu u pisanom zapisu čuvati najmanje dvije godine te je dati na uvid na traženje zakonom ovlaštenoj osobi (npr. tržišnom inspektor, turističkom inspektor, poljoprivrednom inspektor).

9.1. Evidencija o proizvodnji i prodaji vlastitih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda

Podatak o prodaji vlastitih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda koji se evidentira u Evidenciju je podatak o svim prodajama vlastitih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda u prethodnoj godini koje je nositelj OPG-a dužan voditi za svaki dan tijekom kojeg je imao prodaju vlastitih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda u pisanom ili elektroničkom obliku u skladu s čl. 16. Zakona o trgovini⁶⁷ (tzv. zaduženje za vlastitu robu i računi za prodanu robu ako je OPG obveznik ispostavljanja računa). Dodajemo da temeljem tog Zakona, OPG prilikom obavljanja prodaje svojih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, na prodajnom mjestu mora držati zaduženje za vlastitu robu koju prodaje na tom prodajnom mjestu (osim u slučaju prodaje putem interneta i/ili automata, kada zaduženje za vlastitu robu mora držati u sjedištu OPG-a). U Evidenciju se evidentiraju i neprehrambeni proizvodi proizvedeni unutar dopunskih djelatnosti iz oznake 2. („Proizvodnja proizvoda od drva i pluta od vlastite sirovine povezano sa zanimanjima tradicijskih djelatnosti“)⁶⁸ i oznake 5. („Pružanje

ostalih sadržaja i aktivnosti na OPG-u“⁶⁹) Priloga 6. Pravilnika, prema uputama za vođenje Evidencije.

Ovisno o naravi proizvoda, podaci o proizvodnom okviru, količini proizvodnje i količini prodanih proizvoda koji se unose u Evidenciju, izražavaju se za: usjeve i nasade, u hektarima (ha); stoku, u komadima (kom); a za ostale proizvode, u kilogramima (kg) ili litrama (L). Npr., za unos u stupac proizvodnog okvira: za sjeme i sadni materijal upisuju se podatak o komadima presadnica (isto se unosi i u stupac proizvodnje); za ostale biljne proizvode upisuju se kg ili L sirovine; slamu i kukuruzovinu, upisuju se hektari na kojima se proizvodi sirovina; proizvode prerade biljne proizvodnje, upisuju se kilogrami ili litre sirovine; kruh, kolače, tjesteninu, upisuju se kilogrami glavne sirovine; živu stoku, upisuju se komadi grla/kljunova/pčelinjih zajednica u proizvodnji; svinje za tov teže od 20 kg, upisuju se broj tovljenika; neprerađene proizvode životinjskog podrijetla, upisuju se komadi grla/kljunova/pčelinjih zajednica koji se koriste u proizvodnji; trupove i polovice stoke koja ne ide u daljnju preradu, upisuju se kg; proizvode od kravljeg, ovčjeg, kozjeg, magarećeg mlijeka (sireve), upisuju litre mlijeka koje ulaze u proizvodnju; mesne prerađevine, upisuju se kilogrami sirovine koji ulaze u proizvodnju (OPG-ovi koji imaju registriranu mesnicu te smiju prodavati svježe meso, proizvodnju i prodaju evidentiraju u kategoriji svježe meso, u kilogramima).

Primjer Evidencije o proizvodnji i prodaji vlastitih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda OPG-a:

EVIDENCIJA O POLJOPRIVREDNOJ PROIZVODNJI I PRODAJI VLASTITIH POLJOPRIVREDNIH I PREHRAMBENIH PROIZVODA ZA 2024. GODINU			
Vrsta proizvoda	Proizvodni okvir	Količina proizvodnje (u kg/lit/kom)	Količina proizvoda (u kg/lit/kom)
Rani kupus	2 ha	50 000 kg	45 000 kg
Kravlje mlijeko	10 kom krava	10 000 L	5 000 L
Tvrđi sir	5 000 L	500 kg	500 kg

9.2. Evidencija o pruženim uslugama OPG-a

U Evidenciju o pruženim uslugama OPG-a, upisuju se usluge koje je OPG u okviru upisanih dopunskih djelatnosti na OPG-u, pružao u kalendarskoj godini koja prethodi popunjavanju Evidencije i izvještavanja o istom Agenciju putem AGRONET sustava. Pružene usluge u Evidenciji se izražavaju brojem izdanih računa o pruženim uslugama i ostvarenom prometu.

67 Nar. nov., br. 87/08., 116/08., 76/09–Odl.Ust.s., 114/11., 68/13., 30/14., 32/19., 98/19., 32/20. i 33/23.

68 Poput: izrade drvenih motki, bačvi, kaca, vjedra, drvene šindre, zaprežnih kola, tradicijskog namještaja; proizvodnje proizvoda od slame i drugih pletarskih materijala, rukotvorina, nakita, igraćaka i suvenira, proizvoda od pčelinjeg voska, sapuna i eteričnih ulja, proizvoda od konca i vune, proizvoda od svježeg i sušenog cvijeća; izrađenog ogrjevnog drva u obliku oblica, cjepanica i pruća – sve povezano sa tradicijskim djelatnostima.

69 Poput: proizvodnje organskih gnojiva (humusa, glijnjaka i sl.); proizvodnja prerađevina od biljnih i drvenih ostataka (usinjeni, peletirani, briketirani i sl. proizvodi); proizvodi akvakulture (kontrolirani uzgoj riba, rakova, žaba i sl.), divljači, uzgojeni ukrasni grmovi i bilje, drveće, božićna drva; gljive, samoniklo bilje (začinsko, aromatično, ljekovito), šumski plodovi (šipak, kupina, borovnica, kesten, žir)

Primjer Evidencije o pruženim uslugama OPG-a:

EVIDENCIJA O PRUŽENIM USLUGAMA NA OPG-U ZA GODINU 2024		
Vrsta usluge (oznaka ili opis)	Broj evidentiranih usluga	Promet (u eurima)
3.2.1. Zimsko održavanje cesta i putova	5	1.250,00
3.2.2. Čišćenje, košnja i održavanje zelenih površina	10	2.000,00
3.2.1. Iskop zemljišta	4	1.800,00
3.3.1. Sječa drva i izvlačenje drva iz šume	7	2.450,00
3.3.3 Piljenje drva	12	1.560,00
3.5.1. Terapijsko jahanje i obuka u jahanju	15	3.000,00
3.6.1. Šišanje ovaca	9	720,00
3.7.1. Rad s traktorom (oranje)	18	3.600,00
3.8.3. Prijevoz životinja	6	1.080,00

10. Prestanak OPG-a

OPG prestaje odjavom ili po sili zakona. Prestanak OPG-a **odjavom** utvrđuje se danom navedenim u zahtjevu za odjavu⁷⁰ što znači da se OPG ne može odjaviti unatrag, osim ako nositelj OPG-a ostvario pravo na invalidsku mirovinu, prestanak OPG-a odjavom utvrđuje se danom izvršnosti rješenja o ostvarivanju prava na invalidsku mirovinu. OPG prestaje **po sili zakona**: smrću nositelja OPG-a, ako se ne nastave djelatnosti OPG-a na temelju članka 35. Zakona u; istekom propisanog roka za prijavu promjene nositelja OPG-a; na dan izvršnosti rješenja kojim je nadležno tijelo utvrdilo da je promjena nositelja OPG-a iz prijavljena na temelju nevjerođostojnih isprava; pravomoćnošću rješenja nadležnog suda o zaključenju stečajnog postupka; i na dan izvršnosti rješenja, ako prestanu postojati proizvodni resursi potrebni za obavljanje gospodarske djelatnosti na OPG-u. **Status OPG-a mijenja se po sili zakona** na dan izvršnosti rješenja kojim je nadležno tijelo utvrdilo: da su istupanjem člana OPG-a prestali postojati uvjeti za obavljanje dopunske djelatnosti; i da je dopunska djelatnost prijavljena na temelju nevjerođostojnih isprava.

Bilješke

11. Zaključak

OPG je strateški vrlo važan te ujedno i najzastupljeniji organizacijski oblik obavljanja gospodarske djelatnosti poljoprivrede, namijenjen isključivo poljoprivrednicima fizičkim osobama, u kojem oni, te članovi istog poljoprivrednog kućanstva, radi stvaranja dohotka, samostalno i trajno obavljaju gospodarsku djelatnost poljoprivrede i s njom povezanih dopunskih djelatnosti, temeljeno na vlastitim i/ili unajmljenim proizvodnim resursima, te radu, znanju i vještinama članova obitelji. Fizička osoba koja zbog samostalnog obavljanja gospodarske djelatnosti poljoprivrede radi stjecanja dohotka ima ekonomsku veličinu gospodarstva veću od 3.000.00 € ili je po osnovi obavljanja gospodarske djelatnosti poljoprivrede obveznik poreza na dohodak ili poreza na dobit, obvezna je gospodarsku djelatnost poljoprivrede i s njom povezanih dopunskih djelatnosti, upisati u Upišnik OPG-ova pri mjesno nadležnoj podružnici Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju. OPG je obavezan putem AGRONET sustava popunjavati Evidenciju o poljoprivrednoj proizvodnji i prodaji vlastitih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, a ako pruža usluge, tada i Evidenciju o pruženim uslugama OPG-a i o tome izvještavati Agenciju najkasnije do 15. svibnja tekuće, za prošlu godinu. Nositelj OPG-a odgovoran je za zakonito poslovanje obavljanja poljoprivredne djelatnosti na gospodarstvu.

⁷⁰ Odjava ima učinak od dana koji ne naveden na podnesenom zahtjevu za odjavu.